

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Кафедра агрономії та лісового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з
навчальної роботи

~~Костянтин Б~~

« ____ » _____

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«Лісівництво»

Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство»

Освітньо-професійна програма зі спеціальності: 205 «Лісове господарство»

Освітній ступінь: «Бакалавр» Відділення:

«Агрономія»

Мова навчання: Українська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: <u>20 «Аграрні науки та продовольство»</u>	Обов'язкова
Розділів - 3	Спеціальність:	Рік підготовки: III - й
	205 «Лісове господарство»	Семестр: VI - й
		Лекції – 16год
		Практичні: 24год
		Лабораторні:
Загальна кількість годин – 120	Освітній ступінь: Бакалавр	Самостійна робота – 80год
		Вид контролю: Поточний – індивідуальне та групове опитування, тести, Контрольна робота Підсумковий – екзамен.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить – 2,0

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Лісівництво є профільною дисципліною в підготовці бакалаврів лісового господарства. Майбутній фахівець повинен глибоко засвоїти природу лісу, закони і закономірності його життя, щоб грамотно здійснювати свою практичну діяльність у будь-якій сфері лісгосподарського виробництва. Знання лісівництва потрібні не тільки для планування рубок головного користування, переформування чистих одновікових деревостанів у змішані різновікові тощо, але й для вирішення питань штучного відновлення лісу, лісорозведення та створення захисних лісових насаджень, з метою реалізації системи заходів щодо підвищення продуктивності та якості лісових насаджень, багатофункціонального ведення лісового господарства і наближеного до природи лісівництва.

Метою вивчення дисципліни є набуття бакалаврами:

- теоретичних і прикладних знань ефективного використання сучасних методів лісівництва.
- уміння здійснювати аналіз природних та економічних умов об'єкту господарювання для вирішення лісівничих задач, використання стандартного нормативного забезпечення (таблиці, бази даних та ін., призначені для розв'язку лісгосподарських задач); навичок практичної роботи з картографічними, таксаційними, статистичними матеріалами та з пакетами прикладних програм і стандартним математичним забезпеченням обробки інформації з лісівництва.
- знань основ теорії і практики проектування лісівничих заходів у лісах лісгосподарства підприємств.

Завдання вивчення дисципліни - здобуття бакалаврами навичок використання сучасних технологій для проведення лісівничих заходів на лісових землях лісгосподарського підприємства. Вивчення цієї дисципліни дає можливість здобувачам освіти одержати різнобічні знання про зміст і сутність лісівництва, про сучасний його стан і тенденції розвитку.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні:

знати:

- світові тенденції розвитку лісівництва;
- природу лісових насаджень, значення лісів в сучасних умовах для народного господарства та завдання лісівництва щодо поліпшення екологічних умов лісових і прилеглих територій;
- види користування лісом, поділ лісів на категорії захисності та особливості ведення лісового господарства в них;
- основні вимоги та критерії оптимальності майбутніх деревостанів;
- засади багатofункціонального ведення лісового господарства та наближеного до природи лісівництва;
- системи рубок головного користування, сучасну класифікацію способів головних рубок та їх застосування у відповідності з вимогами Правил рубок у рівнинних та гірських лісах;
- природозберігаючі технологічні схеми проведення головних рубок на базі сучасної техніки;
- способи сприяння відновленню лісу, їх використання в умовах України;
- техніку і технологію переформування чистих одновікових насаджень у змішані різновікові;
- теоретичні основи рубок догляду за лісом, їх види, методи, способи і технології проведення у насадженнях різних деревних порід;
- теорію і практику ландшафтних рубок;
- способи і технологію хімічного догляду за лісом, види санітарних рубок та критерії для призначення дерев до санітарної вирубки;
- поняття про продуктивність лісу та шляхи її підвищення.

вміти:

- назначити спосіб головної рубки у відповідності з Правилами рубок та виконати відвід і таксацію ділянки з оформленням необхідних документів;
- назначити спосіб відтворення лісів, розробити і провести для цього комплекс лісівничих та агротехнічних заходів;

- обґрунтувати і призначити способи поліпшення якісного складу лісів;
- провести аналіз сучасного стану насадження і зробити прогноз динаміки його розвитку;
- призначити рубки переформування та виконати опис ділянки, зробити відбір дерев у рубку з оформленням облікової картки;
- встановити потребу в рубках догляду, виконати необхідні натурні і камеральні роботи з підготовки ділянок до проведення рубок догляду;
- запроектувати виконання реконструктивної і ландшафтної рубок;

3. Місце дисципліни в структурно – логічній схемі підготовки фахівця:

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Дендрологія	Рекреаційне лісівництво
Ботаніка	Лісова таксація
Біологія	Лісовідновлення і лісові культури
Екологія	Лісова політика і право
Лісознавство	Озеленення населених місць

4. Програмні компетенції

Інтегральна компетентність - здатність особи самостійно виконувати складні спеціалізовані виробничі чи навчальні завдання у сфері лісового господарства, або у процесі навчання нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у певних виробничих ситуаціях.

розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (принципи біоетики);

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

ФК4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.

ФК12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

Програмні результати навчання:

РН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

РН3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.

РН12. Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.

РН 16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

5. Викладання та оцінювання

5.1. Викладання та навчання

Підходи до освітнього процесу: проблемно - орієнтований, компетентністний. Форми організації освітнього процесу: лекції, лабораторні та практичні заняття, семінари, самостійна робота, консультації із викладачами, навчальна практика, виробнича практика, академічна мобільність, елементи дистанційного навчання. Освітні технології: інтерактивні, інформаційно-комунікаційні, проектного навчання.

5.2. Методи навчання

Словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція, дискусія тощо), наочні (ілюстрація, демонстрація), репродуктивний, проблемно-пошуковий, пояснювально-ілюстративний, дослідницький, перевірка та оцінювання знань, умінь і навичок та ін.

5.3. Критерії оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним та підсумковим контролюми.

Для оцінювання навчальних досягнень студента впродовж семестру застосовується 4-бальна шкала з дисциплін освітньо-професійної підготовки молодшого спеціаліста. Після проведення підсумкового контролю результати переводяться у 100-бальну шкалу.

5.4 Відповідність підсумкових оцінок за національною шкалою оцінкам у балах за 100-бальною шкалою

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	1-59

5.5. Критерії оцінювання знань, вмінь, компетентностей здобувачів освіти з навчальної дисципліни

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент активно працює протягом усього курсу показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
«Добре»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Студент активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усіх відповідях - неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
«Незадовільно»	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, і грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

6. Структура навчальної дисципліни

Семестр	Кількість годин					
	всього	у тому числі:				
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні	індивід.
VI	120	16	24	-	80	-

7. Тематичний план

8. Теми лабораторних занять.

№ з/пп	Назви розділів і тем	Кількість годин					Засоби діагностики
		Денна форма					
		Всього	лекції	Лабора	Практи	Самост	
VI семестр							
1.	Тема 1. Вступ. Методологічні засади багатофункціонального ведення лісового господарства.	2	2				Фронтальне опитування
2	Тема 2. Рубки головного користування	2	2				Фронтальне опитування
3	Тема 3. Технологія рубок головного користування і поновлення лісу.	2			2		Захист роботи
4	Тема 4. Особливості рубок головного користування в різних лісорослинних умовах.	2			2		Захист роботи
5	Тема 5. Теоретичні основи догляду за лісом.	2	2				Тестовий контроль
6	Тема 6. Організаційно-технічні показники рубок догляду.	2			2		Захист роботи

9. Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Специфіка проектування в масштабі лісництва головних рубок та лісогосподарських заходів з лісовідновлення.	12
2.	Системи рубок головного користування. Механізація лісозаготівель і лісовідновлення при різних способах рубок головного користування.	12
3.	Основи проектування рубок догляду в масштабі лісництва.	12
4.	Складання відомості рубок догляду, встановлення показників рубок догляду в залежності від індивідуального завдання.	12
5.	Розрахунок річних лісосік рубок догляду різними способами. Розміщення лісосік рубок догляду та принципи концентрації місць рубок.	12
6.	Розрахунок собівартості рубок догляду.	12
7.	Визначення рентабельності рубок догляду.	12
8.	Особливості призначення санітарних рубок в лісах різних категорій.	12
9.	Специфіка проектування в межах найбільш поширеного типу лісу або лісництва рубок переформування чистих одновікових насаджень у мішані різновікові та лісогосподарських заходів з лісовідновлення.	12

10. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма з дисципліни схвалена методичною радою Житомирського агротехнічного фахового коледжу.
2. Робоча навчальна програма.
3. Конспект лекцій.
4. Ілюстраційні матеріали (посібник)
5. Контрольні роботи.
6. Перелік запитань для підготовки до іспиту.

11. Каталог ресурсів

1. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г. Практикум з лісівництва: навчальний посібник / за ред. В.Є.Свириденка. Київ: Арістей, 2020. 468 с.
2. Швиденко А.Й., Остапенко Б.Ф. Лісознавство: підручник. Чернівці: Зелена Буковина, 2021. 354 с.
3. Швиденко А.Й. Лісівництво: підручник. Чернівці: Рута, 2021. 302 с.

Інформаційні ресурси

1. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 №3852-ХІІ
URL: zakon1.rada.gov.ua.
2. Український лісовод URL: <https://www.openforest.org.ua/>